

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/33/2018
Identifikačné číslo spisu:	7114010674
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7114010674.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obvineného Ing. E. E. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., o dovolaní obvineného Ing. E. E. podanom prostredníctvom obhajkyne JUDr. Danici Holováčovej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 06. júla 2016, sp. zn. 7To/81/2016, na neverejnom zasadnutí konanom 27. marca 2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného Ing. E. E. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice I z 29. júna. 2016, sp. zn. 5T/26/2014, bol obvinený Ing. E. E. uznaný za vinného zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v Košiciach na ulici Alžbetinej číslo 32 na Notárskom úrade JUDr. Aleny Ondrušekovej, dňa 30. septembra 2010 v presne nezistenom čase na základe plnej moci zo dňa 28. apríla 2019, ktorej podpis vylákal od U. Y. pod zámienkou obstarania súhlasu s prevodom nehnuteľnosti, v mene U. Y. uzatvoril bez jeho vedomia a súhlasu kúpnu zmluvu na predaj nehnuteľnosti zapísanej v Katastri nehnuteľnosti Košice, Správy katastra Košice, okres Košice III, katastrálne územie F., na

- Liste vlastníctva číslo XXX, parcela číslo XXX, zastavané plochy a nádvoria vo výmere XXX m², parcela číslo XXX, zastavané plochy a nádvoria vo výmere XX m², parcela číslo XXX záhrady vo výmere XXX m², parcela číslo XXX/X záhrady vo výmere XXX m², rodinný dom stojaci na parcele číslo XXX so súpisným číslom XXX pod L. v podiele 1/1,
- Liste vlastníctva číslo XXX, parcela číslo XXX, zastavané plochy a nádvoria vo výmere XXX m² pod L. v podiele 1/1,
- Liste vlastníctva číslo XXX, parcela číslo XXX, zastavané plochy a nádvoria vo výmere XX m², parcela číslo XXX zastavané plochy a nádvoria vo výmere XX m², rodinný dom stojaci na parcele číslo XXX so súpisným číslom XXX pod L. v podiele 1/1,
- Liste vlastníctva číslo XXX, parcela číslo XXX/X, záhrady vo výmere XXX m² pod L. v podiele 1/1,

s kupujúcou Y. E.F., ktorú predložil na Kataster nehnuteľností Košice, Správa katastra Košice a na základe čoho boli predmetné nehnuteľnosti prevedené na Y. E.Á., pričom o prevode nehnuteľnosti poškodeného U. Y. neinformoval, ani mu neodovzdal finančnú hotovosť získanú z predaja nehnuteľnosti a takto svojím konaním poškodenému U. Y. spôsobil škodu vo výške 93.247,04 Eur.

Za to mu súd podľa § 221 ods. 3, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Tr. zák. uložil trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému výkon uloženého trestu podmiennečne odložil a zároveň určil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. súd pri určení probačného dohľadu ustanovil obvinenému skúšobnú dobu na 4 (štyri) roky.

Podľa § 51 ods. 4 Tr. zák. súd obvinenému uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze osobne sa ospravedlniť poškodenému.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodeného U. Y., nar. XX. X. XXXX v F., trvale bytom R. č. XX s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Na podklade odvolania obvineného Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo 06. júla 2017, sp. zn. 7 To 81/2016 rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. a podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. obvineného uznal za vinného z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v Košiciach na ulici Alžbetinej číslo 32 na Notárskom úrade JUDr. Aleny Ondrušekovej, dňa 30. septembra 2010 v presne nezistenom čase na základe plnej moci zo dňa 28. apríla 2009, ktorej podpís vylákal od U. Y. pod zámienkou obstarania súhlasu s prevodom nehnuteľnosti, v mene U. Y. uzatvoril bez jeho vedomia a súhlasu kúpnu zmluvu na predaj nehnuteľnosti zapísanej v Katastri nehnuteľností Košice, Správy katastra Košice, okres Košice III, katastrálne územie F., na

- Liste vlastníctva číslo XXX, parcela číslo XXX, zastavané plochy a nádvoria vo výmere XXX m2, parcela číslo XXX, zastavané plochy a nádvoria vo výmere XX m2, parcela číslo XXX záhrady vo výmere XXX m2, parcela číslo XXX/X záhrady vo výmere XXX m2, rodinný dom stojaci na parcele číslo XXX so súpisným číslom XXX pod L. v podiele 1/1,
- Liste vlastníctva číslo XXX, parcela číslo XXX, zastavané plochy a nádvoria vo výmere XXX m2 pod L. v podiele 1/1,
- Liste vlastníctva číslo XXX, parcela číslo XXX, zastavané plochy a nádvoria vo výmere XX m2, parcela číslo XXX zastavané plochy a nádvoria vo výmere XX m2, rodinný dom stojaci na parcele číslo XXX so súpisným číslom XXX pod L. v podiele 1/1,
- Liste vlastníctva číslo XXX, parcela číslo XXX/X, záhrady vo výmere XXX m2 pod L. v podiele 1/1,

s kupujúcou Y. E.F., ktorú predložil na Kataster nehnuteľností Košice, Správa katastra Košice a na základe čoho boli predmetné nehnuteľnosti prevedené na Y. E.Á., pričom o prevode nehnuteľnosti poškodeného U. Y. neinformoval, ani mu neodovzdal finančnú hotovosť získanú z predaja nehnuteľnosti a takto svojím konaním poškodenému U. Y. spôsobil škodu vo výške 5.000,- Eur.

Obvinenému za to uložil podľa § 221 ods. 2, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. obvinenému výkon trestu podmiennečne odložil.

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určil obvinenému skúšobnú dobu v trvaní 1 a 1 (jeden a pol) roka.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodeného U. Y., nar. XX. X. XXXX v F., trvale bytom R. č. XX s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti rozsudku krajského súdu podal prostredníctvom svojej obhajkyne z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a i) Tr. por. dovolanie obv. Ing. E. E. s tým, že zároveň napadol aj konanie prvostupňového súdu, ktoré predchádzalo vydaniu predmetného rozsudku odvolacieho súdu, pretože odvolací súd nezjednal nápravu, a to z dôvodu porušenia hneď niekoľkých základných zásad trestného konania, a to zásady práva na obhajobu (v jej materiálnom význame), zásadu obžalovacieho a zásadu vyhľadávacieho. Význam základných zásad trestného konania podľa dovolateľa je potrebné vidieť v tom, že plnia okrem iných aj interpretačnú funkciu, preto všetky ďalšie ustanovenia Trestného poriadku musia byť interpretované v súlade s ich zmyslom a účelom.

Podľa obvineného vada konania spočíva v tom, že súd prvého stupňa zmenil právnu kvalifikáciu z § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. (sprenevera) na § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. (podvod) priamo v meritornom rozhodnutí - rozsudku z 29. júna 2016, sp. zn. 5T/26/2014 (výrokom rozhodnutia), čím odňal obhajobe možnosť reflektovať túto zmenu, ba dokonca sa k nej akokoľvek v konaní pred súdom prvého stupňa vyjadriť. Pritom odvolací súd už raz prvostupňový rozsudok z 19. októbra 2015, sp. zn. 5T/26/2014 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie práve svojím uznesením z 25. februára 2016, sp. zn. 7To/118/2015 s tým, že takýto procesný postup súdu prvého stupňa označil za nesprávny a v plnej miere sa stotožnil s dôvodmi jeho odvolania.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa z 19. októbra 2015, ktorým bola zmenená právna kvalifikácia zo sprenevery na podvod bolo v celom rozsahu zrušené a teda aj v rozsahu zmeny právnej kvalifikácie, čo dokazuje aj to, že po vrátení veci súd prvého stupňa nariadil termín hlavného pojednávania vo veci skutku právne kvalifikovaného ako sprenevera, doplnil dokazovanie (výsluchom jedného svedka), udelil slovo na záverečné reči, udelil mu ako obžalovanému posledné slovo a až následne - a opätovne rozhodol o zmene právnej kvalifikácie v meritornom rozhodnutí zo dňa 29. júna 2016.

Z dôvodu zrušenia prvého rozhodnutia okresného súdu preto neobstojí názor odvolacieho súdu, že nie je možné sa stotožniť ani s názorom obžalovaného o tom, že nemal vedomosť o právnom posúdení žalovaného konania ako zločinu podvodu a nie ako zločinu sprenevery a že z toho dôvodu nemohol náležitým spôsobom pred súdom uplatňovať svoju obhajobu a to z dôvodu, že celé pôvodné rozhodnutie bolo zrušené, ergo aj zmena právnej kvalifikácie a opätovné konanie pred súdom prvého stupňa sa nieslo v duchu sprenevery a nie v duchu podvodu, čo dokazujú aj následné procesné úkony súdu prvej inštancie (viď. predchádzajúci odsek).

Zatiaľ čo prvýkrát odvolací súd rozhodol, že takýto procesný postup považoval za najzávažnejšie porušenie zákona v konaní pred prvostupňovým súdom, ktoré označil za znemožnenie práva obžalovaného na riadnu obhajobu, pri rozhodovaní o druhom odvolaní totožná procesná vada nebola prvostupňovému súdu vytknutá, práve naopak, dopustil sa jej aj samotný odvolací súd, ktorý rozsudok súdu prvého stupňa z 29. júna 2016 v celom rozsahu zrušil a sám ho odsúdil pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Krajský súd v rámci posledného odvolacieho konania konal v otázke právnej kvalifikácie zmätočne, keď upovedomenia o verejných zasadnutiach obsahovali právnu kvalifikáciu podľa § 213 ods. 1 Tr. zák., ale zápisnice z verejných zasadnutí túto obsahovali podľa § 221 ods. 1, ods. 3a Tr. zák. Poriadková pokuta na č. l. 666 je vedená na § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a následne v záhlaví napadnutého rozsudku sa ešte nachádza sprenevera - § 213 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. a odsúdený bol z podvodu - § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. preto bolo konanie odvolacieho súdu pred vydaním napadnutého rozhodnutia poznačené vadou zmätočnosti.

Osobitne zdôraznil, že práve zmenou právneho posúdenia zo zločinu na prečin sa obhajobe značne rozšíril manévrovací priestor pre uplatnenie materiálneho korektívu, prípadne pre niektoré odklony v

trestnom konaní, ktoré využiť nemohol, lebo mu nebolo umožnené sa k tejto skutočnosti vyjadriť.

Súd prvého stupňa a následne aj odvolací súd prekvalifikoval právne posúdenie predmetného skutku spôsobom, ktorým jemu a obhajkyni de facto odňal možnosť v plnej miere uplatňovať všetky čiastkové práva vyplývajúce z práva na obhajobu. Podľa odbornej verejnosti „voľnosť pri zmene právnej kvalifikácie skutku ako trestného činu nie je chápaná extenzívne“, teda súd je pri tomto jeho úkone viazaný rozsahom práv procesných strán, preto zmenou právnej kvalifikácie logicky nemôže odňať niektorej z procesných strán právo konať pred súdom, resp. poprieť právo obhajoby obžalovaného. Tým skôr, ak došlo k zmene právnej kvalifikácie skutku až v meritórnom rozhodnutí súdu, odňala sa tak obhajobe akákoľvek možnosť reflektovať túto zmenu v podobe nových návrhov na doplnenie dokazovania, a nebolo jej umožnené sa ani len vyjadriť, čo je najzásadnejšie porušenie ustanovení Trestného poriadku a potiera materiálne právo na obhajobu.

V zmysle čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor) každý, kto je obvinený zo spáchania trestného činu, musí byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s dôvodom obvinenia, musí mať primeraný čas na prípravu svojej obhajoby a môže sa obhajovať sám, alebo za pomoci obhajcu. Aj Ústava Slovenskej republiky (ďalej len ústava) v čl. 50 ods. 3 garantuje obvinenému právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Jedná sa vo svojej podstate o právo na obhajobu zakotvené aj v § 2 ods. 9 Trestného poriadku a v iných jeho príslušných ustanoveniach (napr. § 34, § 36 a nasl.), ktoré je tvorené viacerými čiastkovými právami osoby, voči ktorej sa vedie trestné stíhanie.

Jedným z týchto čiastkových a veľmi podstatných práv súhrnného práva na obhajobu je tiež právo „obvineného vedieť z čoho (z akého skutku a akého trestného činu) je obvinený.“ Právo na obhajobu je v zmysle poznatkov trestnoprávnej teórie potrebné chápať v rovine materiálnej a tiež v rovine formálnej, pričom súčasťou jeho materiálnej podoby je nielen právne garantovanie, ale najmä faktické umožnenie obvinenému sa aktívne a účinne procesne brániť. Ak sa však má obvinený (obžalovaný) aktívne brániť, musí mu byť známe z čoho je obvinený (obžalovaný) a to nielen z pohľadu opisu skutku, ale tiež z pohľadu dôkladného oboznámenia sa s právnou kvalifikáciou posudzovaného skutku. Je tomu tak z dôvodu, že „na splnenie a uplatnenie tohto práva je nutné, aby sa obvinený dozvedel od orgánov činných v trestnom konaní a súdu, k čomu sa má vyjadriť.“

Ako už bolo uvedené, „predmetom trestného konania je zistenie určitého skutku, rozhodnutie o ňom a výkon tohto rozhodnutia, čo v sebe zahŕňa zistenie, či sa určitý skutok stal, jeho subsumovanie pod niektorú zo skutkových podstát trestných činov v zmysle osobitnej časti Trestného zákona, stotožnenie konkrétnej trestnoprávne zodpovednej osoby, uloženie trestnoprávnej sankcie a prípadne aj rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody. Z uvedeného vyplýva, že otázka právnej kvalifikácie skutku je jednou zo smerodajných otázok pre celé trestné konanie, preto znalosť jej aktuálnej podoby pre obhajobu (ale v podstate aj pre prokurátora) je v trestnom konaní zásadnou záležitosťou.

Právna kvalifikácia skutku determinuje v priebehu celého trestného konania obsah a rozsah dokazovania, teda jeho celkové smerovanie. Je tomu tak preto, že v rámci osobitnej časti Trestného zákona nie sú dve skutkové podstaty, ktorých objektívne stránky by boli totožné. Každá skutková podstata trestného činu je z pohľadu svojej objektívnej stránky jedinečná a nezameniteľná s inou skutkovou podstatou. V tomto zmysle sa bude pri rozličných skutkových podstatách vyžadovať vykonanie odlišných dôkazných prostriedkov. Pri niektorých skutkových podstatách je napr. potrebné skúmať aj motív alebo pohnútku páchatela, prípadne iné fakultatívne znaky skutkovej podstaty trestného činu.

Obdobné konštatovanie je možné vyriešiť aj vo vzťahu k voľbe procesnej obrany obhajoby, ktorá môže byť pasívna alebo aktívna. Podľa názoru obvineného celý proces dokazovania sa nesie v duchu obžaloby prednesenej prokurátorom na hlavnom pojednávaní, ktorá obsahuje aj určité právne posúdenie skutku, v ktorom sa vidí niektorý z trestných činov v zmysle osobitnej časti Trestného zákona.

Trestný poriadok síce výslovne počíta len so zmenou právnej kvalifikácie in mala partem v zmysle ust. § 284 ods. 2 Trestného poriadku, avšak aj zmena právnej kvalifikácie nezhoršujúca postavenie obžalovaného, resp. aj mu postavenie zlepšujúca (napr. prekvalifikovanie zločinu na prečin značne rozširuje manévrovací priestor pre obhajobu - materiálny korektív, viac odklonov v trestnom konaní a pod.), odôvodňuje opätovnú prípravu na pojednávanie obhajoby a za tým účelom aj odročenie hlavného pojednávania. Koniec koncov, ak by výsledky vykonaného dokazovania boli použiteľné aj po zmene právnej kvalifikácie skutku, stále je daná možnosť reflektovať zmenu právnej kvalifikácie aspoň v rámci prednesu záverečnej reči obhajobou, teda v štádiu konania po vyhlásení dokazovania za skončené. „Obsahom záverečných rečí je jednak zhodnotenie skutkových aspektov žalovaného skutku (preukázanie, resp. vyvrátenie skutkových zistení) pri dodržaní totožnosti skutku, ako aj právne posúdenie skutku ako trestného činu...“ Niekedy môže trvať príprava záverečnej reči aj kratší časový úsek, pre ktorý nebude potrebné odročiť hlavné pojednávanie, ale postačí jeho prerušenie. Podstatné však je, aby obhajoba dostala reálnu možnosť vyjadriť sa k zmene právnej kvalifikácie skutku pred vyhlásením meritórneho rozhodnutia, pretože po ňom už na takéto vyjadrenie nie je daný priestor, snáď len v rámci odôvodňovania podaného odvolania. Súčasne pritom platí, že právo na obhajobu je tvorené celým radom po sebe nasledujúcich procesných postupov, ktoré nachádzajú svoje uplatnenie vo všetkých fázach trestného konania, teda aj po skončení dokazovania v podobe záverečných rečí.

Napokon aj v zmysle zásady práva na spravodlivý a rýchly proces podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku má každý právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná pred nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom, ak Trestný poriadok neustanovuje inak. Táto zásada je tvorená dvomi zložkami, kde druhou zložkou je spravodlivé súdne konanie, ktoré predpokladá oboznámenie sa obžalovaného so skutkom, ktorý sa mu kladie za vinu a ktorý sa súčasne mal možnosť k celej veci (teda aj k právnej kvalifikácii skutku) vyjadriť, a to bez odopretia práva na obhajobu.

Odvolací súd vo svojom uznesení z 25. februára 2016 vyslovil jednoznačný právny názor, podľa ktorého „prokurátor v konaní na súde po podaní obžaloby dostatočným spôsobom v rámci kontradiktórneho konania neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal jednoznačné zavinenie obžalovaného Ing. E. E. zo spáchania trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. Pre uvedené v prípade tohto trestného stíhania obžalovaného prichádza do úvahy zo strany okresného súdu postup podľa § 285 písm. a) Tr. por., t. j. jeho oslobodenie spod podanej obžaloby, lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.“ Pritom sa jednalo o záväznú časť pôvodného rozhodnutia odvolacieho súdu - tzv. ratio decidendi (základ rozhodnutia), bez ktorého by vec nebola predmetom ďalšieho (nového) konania, a ktorá bola pre súd nižšieho stupňa judikátorne záväzná (m.m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 01. júna 2016, sp. zn.: II. ÚS 578/2015). Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky zastáva názor, podľa ktorého v konaní po zrušení rozhodnutia dovolacím súdom sa (takmer) vždy uplatňuje zásada viazanosti orgánu, ktorému bola vec prikázaná právnym názorom vysloveným dovolacím súdom. V konaní nasledujúcom po zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu tak nemá orgán, ktorému bola vec prikázaná, žiaden priestor pre úvahy, či bude alebo nebude rešpektovať jeho právny názor (m. m. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 04. novembra 2016, sp. zn. 2 TdoV 7/2016).

Ešte zarážajúcejšie je však to, že samotný odvolací súd (ten istý senát) otočil o 180 stupňov, keď najprv v uznesení z 25. februára 2016 svojimi úvahami o samotnej dôvodnosti trestného stíhania túto vyhodnotil ako „nanajvýš pochybnú“ (str. 6) a následne rozsudkom zo 06. júla 2017 ho na nezmenenom skutkovom stave sám odsúdil. Mal za to, že „záväzným právnym názorom najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho je v tej istej veci viazaný nielen orgán, ktorému bola vec prikázaná, ale i sám dovolací súd, pokiaľ sa táto vec znovu stane predmetom dovolacieho konania“, mutatis mutandis plne aplikovateľné aj na odvolacie konanie (taktiež 2 TdoV 7/2016). Pripustenie možnosti, že odvolací súd nebude pri nezmenených skutkových okolnostiach a za nezmenenej právnej situácie viazaný vlastným názorom, ktorý v tej istej veci vyslovil vo svojom predchádzajúcom - a nezrušenom - rozhodnutí o odvolaní a ktorého rešpektovanie zo strany orgánu, ktorému bola vec prikázaná je nielen zákonnou, ale i ústavnou povinnosťou, by viedlo k porušeniu čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a neprípustnej

nepredvídateľnosti rozhodovania odvolacieho súdu v tej istej veci (m. m. práve rozhodnutie 2 TdoV 7/2016). Podľa obvineného preto došlo k porušeniu jeho právnej istoty a legitímnych očakávaní, že ten istý senát odvolacieho súdu si bude stáť za svojim skorším rozhodnutím, v ktorom spochybňuje už samotnú dôvodnosť trestného stíhania bez ohľadu na to, ako je predmetný skutok právne kvalifikovaný. Veď predsa odvolací súd (ten istý senát !) pri rozhodovaní o prvom odvolaní uviedol, že „vo vykonanom trestnom stíhaní bolo krajským súdom zistených mnoho skutočností, ktoré spochybňovali zákonnosť stíhania obžalovaného“, alebo tiež v prípravnom konaní ani na hlavnom pojednávaní nebol zabezpečený dostatok takých dôkazov, ktoré by obžalovaného jednoznačne usvedčovali zo stíhaného trestného činu“.

Obvinený mal za to, že jeho opätovné odsúdenie prvostupňovým súdom (aj napriek právne záväznému názoru odvolacieho súdu v zmysle uznesenia z 25. februára 2016) vyznieva ako výsledok sudcovskej svojvôle, arbitrárnosti, ktorý vo svojej rozhodovacej činnosti odsudzuje aj Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý takúto snahu zaviazaného súdu za každú cenu obhájiť svoj pôvodný verdikt označil za prejav neprípustnej svojvôle znamenajúci tiež porušenie ústavne zaručeného práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 3073/15). Pritom v opakovanom konaní po zrušení a vrátení veci bol vykonaný len jeden výsluch toho istého svedka, ktorý nepriniesol žiadne nové usvedčujúce dôkazy - nezmenený skutkový stav, preto mechanickým opakovaním jedného a toho istého dôkazného prostriedku nie je možné umelo a účelovo vytvárať nové dôkazy svedčiace v neprospech obžalovaného. Neboli tak splnené podmienky k nerešpektovaniu právne záväzného názoru odvolacieho súdu zo strany súdu prvej inštancie, a navyše, nerešpektovanie kasačnej viazanosti právnym názorom súdu vyššieho stupňa by umožňovalo neurčitý počet obsahovo protichodných zmien bez zistenia akejkoľvek novej skutočnosti v tej istej veci (Najvyšší súd Slovenskej republiky, Tpj 27/2017-2). Prečo však aj samotný odvolací súd zmenil svoj inak kritický postoj k samotnej dôvodnosti trestného stíhania nie je známe a asi spočíva v dôvodoch nemajúcich svoj základ vo vykonanom dokazovaní.

V tomto smere je nutné konštatovať, že jeho právna istota a legitímne očakávanie v predvídateľnosť súdneho rozhodovania (v danom prípade toho istého senátu toho istého odvolacieho súdu) neboli rešpektované, a to za súčasného popretia jeho materiálneho práva na obhajobu a odignorovania základných zásad trestného konania. V tomto rozsahu neboli rešpektované ustanovenia čl. 144 ústavy a § 327 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré poskytujú jasnú odpoveď na to, čím je zákonný sudca pri svojom rozhodovaní viazaný, ako aj na to, kedy si môže (okresný súd) dovoliť nerešpektovať právny názor súdu vyššieho stupňa, resp. svoj vlastný skorší právny názor (odvolací súd).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. vyslovil názor, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je poznačené nesprávnym právnym posúdením stíhaného skutku, nakoľko nebola preukázaná prítomnosť subjektívnej stránky trestného činu (ako u sprenevery, tak ani u podvodu), ktorej objasňovanie bolo v konaní len formálne (zo strany súdov oboch stupňov) a ktorej existencia bola daná na základe jej domnienky. Preto nemohlo dôjsť k subsumovaniu jeho konania pod akúkoľvek skutkovú podstatu trestného činu, keď absentovala jedna z jeho základných zložiek - úmysel. Týmto došlo k porušeniu § 8 Trestného zákona, ktorý kladie pre vyslovenie trestnosti určitého konania minimálne obsahové (formálne) náležitosti, kde jednou z týchto náležitostí je prítomnosť subjektívnej stránky.

Súdy oboch stupňov si naopak o jeho subjektívnej stránke vo forme úmyslu vytvorili chybné právne závery, ktoré sa podpísali pod ich nezákonné rozhodnutia.

V konaní bolo sporné, či zo strany poškodeného došlo k zaplateniu kúpnej ceny alebo nie. Vyslovil domnienku, že táto otázka aj navzdory vykonanému dokazovaniu ostala nezodpovedaná. Nevýriešenie tejto otázky v žiadnom prípade nie je možné pripisovať na ujmu jemu. Takýto postup by vyvolával oprávnené dohady o zaplatení kúpnej, resp. nezaplatení kúpnej ceny bez toho, aby došlo k riadnemu zodpovedaniu tejto otázky. Akékoľvek nezodpovedané skutkové okolnosti nie je mu možné pričítať, ale jedine a výlučne ich možno pričítať na ujmu prokurátorovi, ktorý v tomto rozsahu neunesol dôkazné bremeno.

Poškodený aj navzdory tomu, že prejavil záujem o kúpu nehnuteľnosti (podpisom kúpnej zmluvy), si

nesplnil svoju povinnosť a nevyplatil kúpnu cenu pri podpise zmluvy a ani dodatočne neskôr. Preto sa rozhodol ponechať si kontrolu nad nehnuteľnosťou, a to tak, že mu poškodený udelil plnú moc s nakladaním s predmetnou nehnuteľnosťou s výslovným a vopred udeleným súhlasom poškodeného. Toho dôkazom je aj plná moc z 28. apríla 2009, ktorá bola toho istého dňa aj úradne (notársky) overená. Už len tá skutočnosť, že fyzická osoba - laik (rozumej právnik) podpisuje nejakú písomnosť u notára a preukazuje sa pri tom dokladom totožnosti, u majoritnej väčšiny obyvateľstva vzbudzuje pocit logickej obozretnosti, čo koniec - koncov považoval za logické odvolací súd aj vo svojom prvom rozhodnutí (uznesení z 25. februára 2016), a to na strane 8 uznesenia. Nakoľko k zaplateniu kúpnej ceny zo strany poškodeného nedošlo, nemohlo ani dôjsť k jeho ujme vo forme straty hodnoty predmetných 5.000,- EUR, keď túto nezaplatil. Absentuje tak škoda ako pojmový znak sprenevery/podvodu.

Preto je logické, že trval na tom, aby mu poškodený ponechal do času zaplatenia kúpnej ceny právnu moc nad predmetnou nehnuteľnosťou, a to v podobe plnej moci, ktorá ho oprávňovala s jej nakladaním. Nakoľko k zaplateniu kúpnej ceny a poskytnutiu pôžičky v prospech neho nedošlo, bola to forma zábezpeky pre prípad ani dodatočného neuhradenia kúpnej ceny. Poškodený si bol vedomý v celom rozsahu, za akým účelom mu túto plnú moc (teda na aké právne úkony) a prečo ju udelil (lebo nedošlo k zaplateniu kúpnej ceny), a preto poškodený bezvýhradne súhlasil s tým, aby s predmetnou nehnuteľnosťou nakladal, keďže kúpnu cenu nezaplatil.

Vo vzťahu k tvrdeniam poškodeného (nekriticky prevzatým zo strany odvolacieho súdu) o tom, že plnú moc udelil len za účelom vybavenia prepisu záložného práva obvineným, uviedol, že aj svedkyňa Mgr. N. (pracovníčka SLSP a. s.) potvrdila v prípravnom konaní, že žiadne splnomocnenie na zmenu záložného práva nebolo potrebné, v opačnom prípade by tvorilo prílohu dokladov banky. Tento dôkaz nebol zohľadnený. Žiadna plná moc sa v dokladoch banky nenachádza. Tento záver je možné spraviť aj z obsahu dokladov predložených v prípravnom konaní SLSP a. s. Dodal, že plná moc bola spísaná až potom, čo bola podaná žiadosť o súhlas s prevodom záložného práva pre banku. Túto skutočnosť súd opomenul zohľadniť, čo taktiež zakladá nezákonnosť jeho rozhodnutia. Je preto logické, že k podaniu žiadosti o zmenu zmluvných podmienok došlo pred podpisom tejto plnej moci (päť dní pred jej podpisom), pretože k zmene zmluvných podmienok skutočne nebola potrebná. Nepochopiteľne však súd v tejto okolnosti videl prítomnosť kvalitatívne vyššej úrovne vôľovej zložky subjektívnej stránky vo forme priameho úmyslu, čo však v samotných časových súvislostiach nedáva žiadnu logiku. Je potrebné si položiť otázku, prečo by vyhotovoval plnú moc poškodeného pre zmenu zmluvných podmienok celých päť dní po podaní tejto žiadosti? A napokon, predmetná plná moc nebola do dnešných dní zo strany poškodeného odvolaná.

V trestnom konaní sa nepreukázalo, či medzi bratmi Y. (U. a O.) vôbec došlo k požičiavaniu peňazí, ktoré mu následne mali byť požičané. Preto aj ich vyjadrenie o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti za sumu 5.000,- € pod zámenkou kompenzácie, neobstoí, pretože na jeho strane neexistoval záväzok, ktorého právnym titulom by bola pôžička, ktorá by bola kompenzovaná prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti za kúpnu cenu 5.000,- €. Súd opomenul zohľadniť str. 3 zápisnice o konfrontácii medzi ním a svedkom zo dňa 11. december 2013 z prípravného konania, keď poškodený U. Y. uviedol, že on nič neposkytol (obžalovanému, ale ani bratovi O. Y.) a ani obžalovaný mu nič poskytol, t. j. žiadna pôžička bratovi O. poskytnutá vôbec nebola, preto ani O. Y. nemohol poskytnúť pôžičku jemu.

Aj samotný O. Y. si v rámci prípravného konania odporoval, keď pri výsluchu dňa 6. december 2012 uviedol, že obžalovanému poskytol pôžičku, avšak následne pri ich vzájomnej konfrontácii 11.12.2013 uviedol, že obžalovanému žiadnu pôžičku neposkytol. A napokon, svedok O. Y. otvorene pred súdom klamal, keď uviedol, že obžalovaný mal kúpnu zmluvu podpisovať v rodinnom dome v R.. Prítom je nesporné, že podpis predávajúceho - obžalovaného na kúpnej zmluve bol úradne overený notárom, a to vo forme osvedčenia pravosti podpisu a nie vo forme uznania podpisu za svoj vlastný. Osvedčenie pravosti podpisu sa robí len za osobnej prítomnosti osoby podpisujúcej priamo pred notárom, resp. pred ním povereným zamestnancom na notárskom úrade. Preto bolo na mieste zo strany odvolacieho súdu zohľadniť mieru lži skóre u menovaného a jeho pravdivosť a vierohodnosť.

Jeho obozretnosť ako predávajúceho bola pritom namieste, pretože ako sa dozvedel, poškodený sa spojil s pani U. (o čom svedčí aj zmluva o budúcej zmluve), s ktorou v minulosti a aj v súčasnosti má dlhoročné majetkové spory. Napokon nie je náhodou, že právny zástupca poškodeného je ten istý právnik, ktorý v civilnom konaní zastupoval menovanú, a to dokonca proti súčasnemu poškodenému, ktorého v trestnom konaní zastupuje. O civilných sporových konaniach pritom mal trestný súd vedomosť z obsahu spisu. Výsledkom spolčenia bola budúca dohoda o majetkovo - právnom usporiadaní predmetnej nehnuteľnosti po jej nadobudnutí poškodeným, ktorý od počiatku nemal úmysel uhradiť kúpnu cenu a tak mu hrozilo, že bude ukrátený vo forme straty vlastníckeho práva za súčasného neuhradenia kúpnej ceny. Toto spolčenie potvrdila aj pani U. na strane 3 zápisnice o jej výsluchu z 19. apríla 2012 v prípravnom konaní, keď uviedla, že ona vyplatí dlžobu obžalovaného v prospech pána Y. a následne si s Y. rozdelia nehnuteľnosť tak, že ona si nechá dom a Y. si nechá záhradu. Prítom v zmluve o budúcej zmluve takýto spôsob rozdelenia nie je, pretože pani U. si chcela v skutočnosti ponechať celú nehnuteľnosť. Jeho postup bol preto správny, keď zabránil tomu, aby sa tretie osoby zmocnili nehnuteľnosti, ktorú sám kúpil, následne predal (ale kupujúci za ňu nezaplatil nič) a hrozilo, že o ňu môže prísť a nebude mať ani dom so záhradou, ani peniaze. V tomto zmysle si len chránil svoje oprávnené záujmy a vlastnícke právo k rodinnému domu a záhrade.

Odhliadnuc od vyššie uvedeného, v konaní existovali po celú dobu dve ucelené skupiny dôkazov (jedna v jeho prospech, druhá v jeho neprospech), ktorých rozpory sa v konaní nepodarilo odstrániť. Zatiaľ čo odvolací súd v uznesení z 25. februára 2016 explicitne vyjadril dôvodné pochybnosti nad samotnou dôvodnosťou trestného stíhania, v napadnutom rozsudku ho uznal za vinného z prečinu podvodu. Mal za to, že dôkazná situácia sa medzi týmito dvoma rozhodnutiami nijako nezmenila v jeho neprospech, resp. prokurátor ako nositeľ dôkazného bremena neprodukoval v konaní žiaden nový dôkaz svedčiaci o jeho vine, resp. o predmetnom skutku a o údajnom naplnení pojmových obligatórnych znakov trestného činu sprenevery, ale ani podvodu. Preto prokurátor neunesol dôkazné bremeno a bolo na mieste ho spod obžaloby oslobodiť a nie vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť.

Vzhľadom na uvedené nemožno teda bezpečne a nespochybniteľne vysloviť, že skutkový dej nezodpovedá ním prezentovanej obhajobe, v dôsledku absencie takých relevantných usvedčujúcich dôkazov, ktoré by spochybnili jeho obhajobu. Vina obžalovaného musí byť preukázaná bez akýchkoľvek pochybností tak, aby sa vylúčila možnosť iného záveru o priebehu skutku opísaného v obžalobe (viď. Najvyšší súd SR sp. zn. 2 To 2/2015).

Ak aj mali sudy oboch stupňov za to, že (síce len prezumovaná) subjektívna stránka prítomná je, mali zohľadniť dve proti sebe stojace skupiny dôkazov a mali ho v zmysle princípu in dubio pro reo oslobodiť spod obžaloby. Veď už v pôvodnom uznesení odvolacieho súdu boli vyjadrené pochybnosti o tom, že „celý spor obžalovaného s poškodeným vykazuje znaky občiansko-súdneho konania" (str. 7 uznesenia z 25. februára 2016), preto nie je známe, čo zmenilo názor odvolacieho súdu, ktorý ak už chcel v merite veci s konečnou platnosťou rozhodnúť, mal ho oslobodiť spod obžaloby aj s poukazom na zásadu subsidiarity trestného práva, ktoré je len prostriedkom ultima ratio a nepredstavuje všeliak pre zodpovedanie otázok z iných právnych oblastí. Na podklade toho mal za to, že odvolací súd vyhodnotil občianskoprávne okolnosti prípadu (kúpnu zmluvu, plnú moc) nesprávne a na jeho ujmu. Všetky atribúty nevyhnutné k platnému právnomu úkonu v zmysle Občianskeho zákonníka boli v danom prípade pri každom jednom prejave vôle poškodeného prítomné a dodržané. Poškodený veľmi dobre vedel za akým účelom udeľuje plnú moc a že táto plní zabezpečovaciu funkciu. Prítom zopakoval, že plná moc do dnešnému dňu poškodeným odvolaná nebola.

Aj samotný prokurátor vo svojom zastavujúcom uznesení 28. februára.2014 sp. zn. 4 Pv 465/2012-28 adekvátne poukázal na to, že s poukazom na ním objasnený a právne (ale aj vecne správne) posúdený skutkový stav sa nepochybne jedná o občianskoprávny spor, čo dokazuje aj súbežné vedenie civilného sporu pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 15C/302/2010. Prokurátor ustálil, že poškodený v tomto konkrétnom prípade za účelom zabezpečenia uplatňovania svojich nárokov či už oprávnených alebo domnelých, využil iné právne prostriedky ochrany svojich práv, a to civilné sporové konanie. Je

nutné uviesť na pravú mieru, že práve prioritné uplatňovanie mimotrestnoprávných nástrojov ochrany práva má v zmysle zásady subsidiarity trestnoprávnej represie prednosť pred nástrojmi trestného práva, pretože trestné právo má byť aplikované len vtedy a tam, kde ochrana mimotrestnoprávnymi noriem zlyhala, resp. bola nepostačujúca. Sám prokurátor konštatuje, že je neprípustné, aby štandardné civilné vzťahy boli riešené prostriedkami trestného práva a tak viedli k vytvoreniu nerovnakého postavenia účastníkov vzájomných záväzkových vzťahov. Trestné stíhanie voči jeho osobe nebolo preto vykonávané v súlade s požiadavkou zásady riadneho zákonného procesu (*nullus processus criminalis sine lége*), o čom svedčia ním vytýkané pochybenia v zmysle tohto dovolania.

Navrhol preto, aby po preskúmaní jeho dovolania a oboznámení sa so spisovým materiálom najvyšší súd ako súd dovolací rozhodol o jeho dovolaní v zmysle § 386 Trestného poriadku tak, že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo 06. júla 2017 sp. zn. 7 To 81/2016 bolo závažným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu v čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 3 dohovoru, § 2 ods. 7 Tr. por., § 2 ods. 9 Tr. por., čl. 144 ods. 1 ústavy a § 327 ods. 1 Tr. por. Zároveň aby vyslovil, že rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 06. júla 2017 sp. zn. 7 To 81/2016 bol podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. založený na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku a tento rozsudok krajského súdu v rozsahu výrokov o vine, o treste, o podmienечnom odklade trestu odňatia slobody, o určení skúšobnej doby a o odkázaní poškodeného na civilný proces zrušil a Okresnému súdu Košice I prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Písomným podaním z 03. augusta 2018 doručeným najvyššiemu súdu 28. augusta 2018 obvinený podané dovolanie doplnil tak, že vo vzťahu k absencii upozornenia na zmenu právnej kvalifikácie jeho a obhajkyne poukázal na rozsudok ESLP vo veci Block v. Maďarsko z 25. januára 2011 v ktorom bolo konštatované, že porušením dohovoru je aj neoznámenie mierenejšej právnej kvalifikácie. Zmeny právnej kvalifikácie, či výrazné úpravy skutku vykladá ESLP prostredníctvom práva obvineného byť oboznámený s povahou a dôvodmi obvinenia (čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru, pričom toto právo sa nevzťahuje len na začatie trestného konania (resp. vznesenie obvinenia). Zmena právnej kvalifikácie by mala byť predvídateľná, teda obvinený by mal byť na ňu upozornený a mal by mu byť daný čas si pripraviť k nej obhajobu a obvinený by mal byť upozornený na každú zmenu právnej kvalifikácie, teda aj na zmenu miernejšiu - všetky tieto zmeny totiž možno podradiť pod právo uvedené v čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru, ktorý nemá v tomto smere žiadne výnimky. Zároveň s konštatovaním, že napadnutým rozhodnutím odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a sám ho uznal za vinného z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. upriamil pozornosť na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky v zmysle ktorej starostlivosť o dokonalosť popisu skutku a jeho právnej kvalifikácie je doménou aktivity obžaloby a nie aktivity súdu, ktorý sa odstraňovaním tejto vady podieľa na preukázaní viny obvineného, čo rozhodne nemožno chápať ako nestranné rozhodovanie o vine či nevine (m. m. nález z 24. apríla 2006, sp. zn. I. ÚS 670/2005).

V súlade s ustanovením § 376 Tr. por. predseda senátu prvostupňového súdu doručil rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté s upozornením, že sa môžu k dovolaniu vyjadriť, pričom na to určil lehotu pätnásť dní.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného, po rekapitulácii výrokovej časti dovolaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu, obvineným uplatnených dovolacích dôvodov a k nim sa viažucej ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu a ustanovení § 327 ods. 1 Tr. por., § 2 ods. 7, čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len listina), čl. 6 ods. 1 dohovoru, § 2 ods. 9 Tr. por., čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 40 ods. 3 listiny a čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c) dohovoru vyslovil názor, že v posudzovanom prípade dovolacie dôvody nie sú dané. Rozhodnutie súdu označil za zákonné a správne a jeho odôvodnenie za zodpovedajúce všetkým požiadavkám zákona.

Navrhol preto, aby najvyšší súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. ako nedôvodné odmietol.

Poškodený U. Y. prostredníctvom obhajcu k dovolaniu obvineného uviedol, že toto nepovažuje za dôvodné a navrhol, aby ho najvyšší súd na neverejnom zasadnutí odmietol. K dovolaciemu dôvodu uplatnenému obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. konštatoval, že zmena právnej kvalifikácie toho istého, nezmeneného skutku obsiahnutého už v obžalobe, ku ktorej došlo hneď pri prvom rozsudku okresného súdu 19. októbra 2015, ktorým bol obvinený uznaný vinným zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. (nie § 211 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. uvádzaným na str. 3 prvý odsek, druhá veta podaného dovolania) a nie z trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., zvlášť ak došlo k následnému zrušeniu tohto rozsudku uznesením Krajského súdu v Košiciach z 25. februára 2016, sp. zn. 7To/118/2015 so záverom, že skutok v obžalobe nevykazuje znaky trestného činu sprenevery, súd po vrátení veci konal a opakovane rozhodol o zmene právnej kvalifikácie podľa § 221 ods. 3 Tr. zák., nie je porušením práva na obhajobu, a už vôbec nie zásadným spôsobom. Po zrušení a vrátení veci mal obvinený a jeho obhajca v plnom rozsahu zákonné procesné podmienky na uplatnenie práva na obhajobu aj vo vzťahu k právnej kvalifikácii, ktorá bola zmenená podľa § 221 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., čo podľa jeho názoru aj spravil, pretože to vyplýva aj z obsahu jeho druhého odvolania. Okrem návrhu na výsluch ďalších svedkov až v druhom odvolaní smerujúceho ku skutkovému stavu, žiadne iné procesné prostriedky obrany obvinený nevyužil, žiadne ani neexistovali a neexistujú. Ani prekvalifikácia zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. na prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. odvolacím súdom pri nezmenenom skutkovom stave s výnimkou výšky spôsobenej škody, akceptujúc v tej časti odvolanie poškodeného, nemôže byť porušením práva obvineného na obhajobu. Navyše dodal, že skutkové zistenia nemôžu byť v dovolacom konaní preskúmané. Podľa § 284 ods. 2 Tr. por. upozornenie na zmenu právnej kvalifikácie toho istého nezmeneného skutku je povinnosťou súdu len pri uznaní obžalovaného za vinného z trestného činu podľa prísnejšieho ustanovenia zákona. Takýmto dovolacím dôvodom nie je ani dovolateľom tvrdená skutočnosť, že súdy obidvoch stupňov boli viazané právnym názorom odvolacieho súdu v prvom zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu z 25. februára 2016, sp. zn. 7 To/118/2015. Odvolací súd to odôvodnil v dovolaní napadnutom rozhodnutí na strane 12 ods. 2, ods. 3 a ods. 4. Na vyslovenom právnom názore, že skutok obsiahnutý v obžalobe nespĺňa zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. sa nič nezmenilo ani v napadnutom rozsudku. To však neznamená, že nie je naplnená skutková podstata zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák., resp. prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Poukazovanie preto na absolútne nesúvisiacu judikatúru viazanosti podriadeného orgánu činného v trestnom konaní právnym názorom nadriadeného orgánu a už vôbec nie rozhodnutím dovolacieho súdu orgánu, ktorému bola vec vrátená, nie je namieste.

K ďalšiemu obvineným uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. sa poškodený vyjadril, že aj tento (ako aj ostatné dovolacie dôvody) je určený na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb a preto nie je určený na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa. Upriamiac pozornosť na zákonné znenie tohto dovolacieho dôvodu konštatoval, že slúži na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi uvedený dovolací dôvod nenapĺňa. Uvedený dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz, že vykonaným dokazovaním nebola preukázaná subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy nie samotné skutkové zistenie, ktoré je jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek doplniť a meniť. Z uvedeného vyplýva, že je vylúčené v dovolaní namietat', že nebola preukázaná prítomnosť subjektívnej stránky trestného činu, ktorá vyplýva zo zisteného skutkového stavu. Napriek právnej irelevancii, pretože sa týka skutkových zistení súdmi, aj obrana obvineného, že nechal podpísať poškodenému plnú moc na zabezpečenie zaplatenia kúpnej ceny je nelogická a vymyslená. Ak mu nechal takúto plnú moc podpísať po tom, čo obidvaja zmluvu podpísali a obvinený sám potvrdil zaplatenie kúpnej ceny v kúpnej zmluve s úradne overeným podpisom, v žiadnom prípade nemohlo ísť o zabezpečenie zaplatenia kúpnej ceny, ktorá bola už zaplatená. Ak by

kúpnu cenu nezaplatil, kým tak neurobí, nebol by obvinený podal návrh na vklad do katastra nehnuteľností zo zmluvy, pretože len on disponoval zmluvou a aj návrhom na vklad. Aj po podaní návrhu na vklad by nebol obvinený opravoval zmluvu predloženú na katastri, kým by poškodený kúpnu cenu nezaplatil. Nielen pred povolením vkladu, ale aj po povolení vkladu zo zmluvy ho mohol obvinený vyzvať na zaplatenie kúpnej ceny a pre jej nezaplatenie by mohol jednostranne od zmluvy odstúpiť. Nemohla to byť žiadna zábezpeka zaplatenia kúpnej ceny, pretože táto zaplatená bola a obvinený mal celý rad právnych prostriedkov, ako by docielil jej zaplatenie už len jednoduchým nepredložením kúpnej zmluvy na vklad do katastra pred zaplatením kúpnej ceny, alebo aj potom odstúpením od zmluvy, čo skoro rok a pol od uzavretia zmluvy nevyužil, lebo na to nebol zákonný ani zmluvný dôvod. Zmluvu podpísal doma, v prítomnosti svedka, túto obvinený vzal a odišiel sám podpísať zmluvu s overeným podpisom a sám mal aj podať návrh na vklad. Obvinený mu skutočne oznámil, že splnomocnenie potrebuje na vybavenie výmazu ťarchy viaznucej na predávanej nehnuteľnosti pred povolením vkladu do katastra a on nemal dôvod mu neveriť, hoci to nebola pravda, a tým ho obvinený uviedol do omylu. Rovnako skutkového dôvodu sa týka posúdenie pôžičky pre obvineného, hoci v tej časti odvolací súd vyhovel námietkam v odvolaní obvineného. Právne bezvýznamné sú aj ďalšie skutkové námietky podaného dovolania nesúvisiace so skutkom a trestnoprávnou zodpovednosťou, ktoré sú riešené v tomto trestnom konaní. Nešlo o žiadne jeho spolčenie s pani U., s ktorou bola uzavretá zmluva o budúcej zmluve, ale o riešenie vrátenia daru v 1 z predmetných nehnuteľností uplatnené menovanou ešte voči obvinenému, po ktorom je nástupcom z titulu prevodu nehnuteľností kúpou on, a existujúci nárok na vrátenie daru je stále uplatňovaný na súde. Preto aj v tomto konaní ho zastupoval rovnaký advokát a preto bola uzavretá aj zmluva o budúcej zmluve. Nevedno, aké oprávnené záujmy si obvinený chránil a aké vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktorú predal a prevzal kúpnu cenu. Nie je pravdou, že v konaní existovali dve ucelené skupiny dôkazov, jedna v prospech, druhá v neprospech obvineného. Mimo vymysleného nepravdivého tvrdenia obvineného v jeho prospech nesvedčil žiadny dôkaz, no v jeho neprospech svedčili všetky dôkazy tak, ako ich súd vymenoval, včítane priamych dôkazov výsluchom svedkov pri odovzdaní kúpnej ceny.

Všetky tieto aj ďalšie tvrdenia v dovolaní majú charakter výlučne skutkového zistenia a hodnotenia dôkazov, ktoré nie je prípustné v dovolacom konaní akceptovať, pretože nejde o ďalšie opravné, odvolacie konanie a sú preto bez právneho významu pre dovolacie konanie.

Ak ho obvinený podviedol tak, že od neho vylákal podpísanie plnej moci s tvrdením vybavenia výmazu ťarchy na predávanej nehnuteľnosti, hoci to nebolo potrebné, s úmyslom naspäť si previesť predanú nehnuteľnosť bez jeho vedomia, čo aj urobil, úmyselne mu spôsobil škodu, a preto jednoznačne ide o trestnoprávnu zodpovednosť najmenej z prečinu podvodu. Na tom nemôže nič zmeniť skutočnosť, že on aj pani U. si uplatnili iné, samostatné nároky v občianskoprávnom konaní proti matke a sestre obvineného.

Z týchto podstatných dôvodov dovolanie obvineného označil za nedôvodné, a ako také ho navrhol odmietnuť.

V písomnom stanovisku k vyjadreniu prokurátora obvinený prostredníctvom obhajkyne na podanom dovolaní zotrval v celom rozsahu. Vyjadrenie prokurátora označil za všeobecné, bez konkretizácie na posudzovanú vec. Podotkol, že ten istý prokurátor uznesením z 28. februára 2014, sp. zn. 4 Pv 465/2012 - 28 trestné stíhanie postupom podľa § 215 ods. 1 písm. b) Tr. por. voči nemu zastavil s použitím argumentácie, ktorú si on v ďalšom štádiu trestného stíhania o subsidiarite trestného práva ako prostriedku ultima ratio osvojil.

V písomnom stanovisku k vyjadreniu poškodeného obvinený zotrval na podanom dovolaní v celom rozsahu s tým, že vytknuté vady napadnutého rozhodnutia je možné subsumovať pod ním uplatnené dovolacie dôvody. Pokiaľ poškodený bagatelizoval nemožnosť obhajoby účinne reagovať na zmenu právnej kvalifikácie skutku, vyslovil názor, že takýto postoj nemá oporu v základných zásadách trestného konania. V podanom dovolaní podrobne argumentačne vysvetlil (vrátane poukazu na poznatky právnej vedy), prečo sa domnieva, že zmena právnej kvalifikácie skutku až priamo v meritórnom

rozhodnutí súdu neumožňuje strane trestného konania - obžalovanému, v plnej miere uplatňovať svoje právo na obhajobu v jeho materiálnom slova zmysle. Svoje argumenty považoval za logické, konzistentné s dotknutými ustanoveniami Trestného poriadku a ním načrtnutý výklad považuje za ústavne konformný.

Z týchto dôvodov zotrval na podanom dovolaní.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por., a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a), písm. b), písm. d), písm. e) ani písm. f) Tr. por.

Dovolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom zistil, že dovolanie obvineného Ing. E. E. nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a preto je potrebné ich odstrániť, a ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expresis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por. je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.) sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné

vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.) sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdnym skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Tr. zák.), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Tr. zák.), súhrnného trestu (§ 42 Tr. zák.) a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. dôvody podľa ods. 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Obvinený námietky, ktoré tvoria obsah ním uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. vzniesol aj v predchádzajúcich štádiách trestného konania, a preto ich mohol uplatniť aj v podanom dovolaní.

K ich obsahu dovolací súd uvádza nasledovné.

Podstatou obvineným rozsiahlo uplatnenej dovolacej námietky podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je tvrdenie, že zmenou právnej kvalifikácie z trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., pre ktorý prokurátor podal na neho obžalobu na trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. rozsudkom z 19. októbra 2015, sp. zn. 5T/26/2014, ktorý Krajský súd v Košiciach uznesením z 25. februára 2016, sp. zn. 7To/118/2015 zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil vec, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, čo vo svojom rozhodnutí vyslovil už krajský súd. Ten zároveň označil dôvodnosť a zákonnosť jeho trestného stíhania za pochybnú (s poukazom na pochybnosti na ktoré v podanom odvolaní poukázal obvinený a konštatoval nedostatok dôkazov, ktoré by ho jednoznačne usvedčovali zo stíhaného trestného činu) a poukázal na konkrétne skutočnosti, ktoré prokurátorom podanú obžalobu spochybňujú a čo nebolo vykonaným dokazovaním ustálené. Krajský súd zhrnul, že prokurátor dostatočným spôsobom neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal jednoznačne zavinenie na spáchanom trestnom čine a zo strany okresného súdu prichádza do úvahy postup podľa § 285 písm. a) Tr. por., lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok pre ktorý je trestne stíhaný. Pretože vo veci bolo potrebné urobiť nové rozhodnutie, vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol s tým, že okresný súd je viazaný jeho právnym názorom a je povinný vykonať úkony a dôkazy, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil. Napriek tomu okresný súd po doplnení dokazovania len výsluchom jedného svedka (poškodeného U. Y.) rozhodol opätovne rovnako rozsudkom z 29. júna 2016, sp. zn. 5T/26/2014 a na podklade jeho odvolania napriek svojmu predchádzajúcemu rozhodnutiu aj krajský súd dovolaním napadnutým rozsudkom ho uznal za vinného z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Súdny obidvoch stupňov tak postupovali vo svojich ostatných rozhodnutiach

napriek tomu, že ho na zmenu právneho posúdenia oproti podanej obžalobe neupozornili.

Podstatou argumentácie obvineného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je jeho nesúhlas s právnym posúdením konania, ktorého sa mal dopustiť, pre neprítomnosť subjektívnej stránky či už súdom ustáleného alebo trestného činu, pre ktorý bola na neho podaná obžaloba, ako aj nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov konajúcimi súdmi a vlastné, diametrálne odlišné hodnotenie vykonaných dôkazov.

K týmto dovolacím námietkam obvineného je potrebné uviesť nasledovné.

Uznesením vyšetrovateľa ORPZ Košice, Úradu justičnej a kriminálnej polície odboru justičnej polície zo 06.12.2012, ČVS:ORP-2467/4-OJP-KE-2010 bolo začaté trestné stíhanie pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 T. zák.

Vyšetrovateľka OR PZ Odboru kriminálnej polície I. odd. ekonomickej kriminality Košice 26. júla 2012, ČVS: ORP-2467/4-OJP-KE-2010 Ing. E. E. vznesla obvinenie pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. Voči nemu obvinený prostredníctvom obhajkyne podal sťažnosť, ktorú písomne odôvodnil a ktorú prokurátor ako nedôvodnú zamietol.

Nadväzne na to bolo vo veci v prípravnom konaní vykonané dokazovanie, na úkonoch ktorého sa obhajkyňa obvineného zúčastnila podľa vlastného uváženia, po jeho skončení preštudovala spis a z dôvodov ňou uvedených na tomto procesnom úkone navrhla, aby bolo trestné stíhanie voči obvinenému zastavené.

V súlade s § 209 ods. 1 Tr. por. vyšetrovateľ 16.12.2013 predložil spis prokurátorovi s návrhom na podanie obžaloby pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I uznesením z 28. februára 2014, sp. zn. 4 Pv 465/12/8802-28 podľa § 215 ods. 1 písm. b) Tr. por. trestné stíhanie voči obvinenému uznesením zastavil, ale na podklade sťažnosti poškodeného U. Y., Krajský prokurátor v Košiciach uznesením zo 04. apríla 2014 podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. rozhodnutie okresného prokurátora zrušil a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Okrem iného v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že konanie obvineného nie je zločinom podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., ale zločinom sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. pri zachovaní totožnosti skutku.

Následne 16. mája 2014 prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I podal na obvineného obžalobu pre zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák.

Po podaní obžaloby okresný súd určil vo veci termín hlavného pojednávania, na ktorom v prítomnosti obvineného, jeho obhajkyne a ich aktívnej účasti vykonal dokazovanie. Po záverečných rečiach obvineného, obhajkyne a prokurátora, rozsudkom z 19. októbra 2015, sp. zn. 5T 26/2014 uznal obvineného za vinného zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák.

Na podklade podrobne podaného odvolania obvineného odôvodneného prostredníctvom obhajkyne Krajský súd v Košiciach uznesením z 25. februára 2016, sp. zn. 7 To/118/2015 rozhodol tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. V jeho odôvodnení okrem iného konštatoval, že v konaní pred prvostupňovým súdom došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu, keď trestné stíhanie prebiehalo za iný trestný čin ako ten, z ktorého bol uznaný za vinného. Napriek tomu prvostupňovým súdom nebol na túto skutočnosť upozornený, a to už po preskúmaní obžaloby, resp. po potrebnom, ale nevykonanom predbežnom prejednaní obžaloby podľa § 244 ods. 2 Tr. por. a až za tejto situácie obvinený mohol v plnom rozsahu uplatniť svoje právo na riadnu obhajobu v trestnom konaní. Dôvodnosť trestného stíhania označil za pochybnú aj s poukazom na zastavenie trestného stíhania uznesením Okresnej prokuratúry Košice I z 28. februára 2014, sp. zn. 4Pv 465/2012 podľa § 215 ods. 1 písm. b) Tr. por., ktoré nadriadený

prokurátor podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil uznesením zo 04. apríla 2014, sp. zn. 1/1 KPt 256/2014. Konštatoval, že v prípravnom konaní ani na hlavnom pojednávaní neboli zabezpečené dostatočné dôkazy, ktoré by obvineného usvedčovali zo stíhaného trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a do úvahy prichádza postup okresného súdu podľa § 285 písm. a) Tr. zák. t. j. jeho oslobodenie, lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je stíhaný.

Okresný súd po vrátení veci opätovne vypočul na hlavnom pojednávaní v prítomnosti obhajkyne obvineného poškodeného U. Y. a rozsudkom z 29. júna 2016, sp. zn. 5T/26/2014, na nezmenenom skutkovom základe obvineného znovu uznal za vinného z rovnakého trestného činu.

Aj voči tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré odôvodnil prostredníctvom svojej obhajkyne. Veľmi podrobne v ňom opätovne hodnotil zo svojho uhla pohľadu vo veci existujúcu dôkaznú situáciu so záverom, že z tejto nevyplýva, že trestný čin spáchal a zároveň poukázal na obsah odôvodnenia zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu. Poukazujúc na odôvodnenie skôr uvedeného rozhodnutia krajského súdu, judikaturu vzťahujúcu sa na jeho obsah ako aj na ním konkretizovaný nález Ústavného súdu Českej republiky, navrhol, aby vec bola vrátená okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie alternujúc svoj návrh tak, aby ho odvolací súd spod obžaloby oslobodil.

Krajský súd v Košiciach na verejnom zasadnutí v prítomnosti obvineného a jeho obhajkyne zákonným spôsobom odmietol návrhy obvineného na doplnenie dokazovania dôkazmi, ktorými mala byť preukázaná jeho nevina a po konečných návrhoch procesných strán rozsudkom zo 06. júla 2017, sp. zn. 7To/81/2016 napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a sám obvineného Ing. E. E. uznal za vinného z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na upravenom skutkovom základe, v ktorom výšku škody spôsobenej konaním obvineného poškodenému znížil, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného vysvetlil, z akého dôvodu nevyhovel návrhu obvineného na doplnenie dokazovania.

Na podklade týchto skutočností najvyšší súd dospel k záveru, že právo obvineného na obhajobu zásadným spôsobom porušené nebolo. Z postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktorý najvyšší súd náročky podrobne zrekapituloval vyplýva, že obvinený bol od vznesenia obvinenia zastúpený obhajkyňou, t. j., osobou znalou práva, ktorá má teoretické znalosti práva a praktické znalosti o priebehu trestného procesu ako predpoklad, že v trestnom konaní budú na obhajobu obvineného uplatnené všetky oprávnenia, ktoré obvinenému umožňuje zákon uplatniť tak, aby obvinený ktorý je nevinný, nebol odsúdený a v prípade, ak sa obvinenie zakladá na pravdivých skutočnostiach, obvinený nebol potrestaný prísnejšie, ako by podľa zákona mal byť. Obhajkyňa obvineného v súlade so zákonom (§ 44 Tr. por. a § 18 zák. č. 586/2003 Z. z. o advokácii) obhajobu obvineného vykonávala spôsobom, ktorý vzhľadom na okolnosti prípadu považovala za adekvátne, a to v každom štádiu trestného stíhania obvineného. V súvislosti s obvineným namietanou zmenou právnej kvalifikácie, na ktorú vopred upozornený, nebol najvyšší súd poukazuje na to, že od začiatku bol obvinený trestne stíhaný za skutok, ktorého totožnosť bola v celom jeho priebehu zachovaná. Pritom už v prípravnom konaní bolo voči nemu vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák., za ktorý bol obidvoma rozsudkami prvostupňového súdu aj odsúdený a dovolaním napadnutým rozsudkom krajského súdu bol uznaný za vinného z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Spôsob svojej obhajoby v jednotlivých štádiách trestného konania však obvinený založil výlučne len na tvrdení, že žiaden trestný čin nespáchal (t. j. ani trestný čin sprenevery, ani trestný čin podvodu) a pretože v posudzovanom prípade ide o majetkovo - právny vzťah konštatoval, že vec má byť riešená prostriedkami iných právnych odvetví (napr. občianskeho práva) a nie v trestnom konaní, ktoré považoval za predčasné, nezákonné a nesprávne. Argumentoval tým, že trestné právo je len prostriedkom ultima ratio, kedy vec inými prostriedkami riešiť nie je možné. V priebehu trestného konania však obvinený ani raz spôsob svojej obhajoby nealternoval (napr., že ide o iný, prípadne miernejší trestný čin) napriek tomu, že bol v ňom zastúpený obhajkyňou ako práva znalou osobou a posúdenie svojho konania z hľadiska trestného práva vylučoval. Za skôr uvedených okolností možno preto vysloviť záver, že zmena právnej kvalifikácie nebola pre obvineného neočakávaná, ale bola pre obvineného a najmä pre jeho obhajkyňu predvídateľná a obvinený mal na ňu pripravenú obhajobu už v

prípravnom konaní. Bolo preto len na úvahe obvineného a jeho obhajkyne, aký spôsob obhajoby so zreteľom na všetky skôr uvedené okolnosti prípadu v tom ktorom čase v posudzovanej veci zvolia, aby bol výsledok trestného konania (rozhodnutie o skutku, ktorého totožnosť zostala zachovaná) pre obvineného čo najpriaznivejší, prípadne obvinený bol spod podanej obžaloby oslobodený, ako sa toho v priebehu trestného konania domáhal.

Rozhodnutia konajúcich súdov boli obvinenému a jeho obhajkyňi doručené a ich obsah a teda aj ich dôvody mu boli známe. Obvinený proti nim prostredníctvom obhajkyne podal riadne opravné prostriedky. Tieto podrobne odôvodnil, pričom odvolaciemu súdu navrhol vykonanie ďalších dôkazov, ktoré mali podľa jeho názoru preukázať jeho nevinu. Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu obvinený aj obhajkyňa boli prítomní, o návrhu obvineného na doplnenie dokazovania bolo zákonným postupom rozhodnuté a procesné strany predniesli svoje konečné návrhy.

Pokiaľ obvinený namietal, že pred rozhodnutím súdov prvého stupňa (ale aj odvolacieho súdu) nebol upozornený na zmenu právneho posúdenia konania pre ktoré prokurátor podal na neho obžalobu, najvyšší súd vychádzajúc z už skôr uvedeného, ale aj z § 284 ods. 2 Tr. por. uvádza, že za zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. zákonodarca ustanovil rovnakú trestnú sadzbu vo výmere od troch do desiatich rokov. Z tohto dôvodu dospel k názoru, že aj preto prvostupňovému súdu povinnosť vyplývajúca z citovaného ustanovenia predtým, ako vyhlásil dokazovanie za skončené upozorniť obvineného na zmenu právnej kvalifikácie nevznikla a mohol tak aj bez dodržania tohto postupu uznať obvineného na rozdiel od podanej obžaloby za vinného z trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. Z rovnakého dôvodu táto povinnosť nevznikla ani súdu odvolaciemu, ktorý obvineného uznal za vinného z trestného činu ešte miernejšieho ako bol ten, pre ktorý prokurátor na obvineného podal obžalobu.

K obvineným deklarovanej zmätočnosti konania najvyšší súd uvádza, že aj keď v tomto smere sú jeho námietky čiastočne opodstatnené (pochybil krajský súd len v prípade vyhotovenie zápisníc o verejnom zasadnutí v ktorých na rozdiel od podanej obžaloby uviedol právnu kvalifikáciu podľa § 221 ods. 1 ods. 3 písm. a) Tr. zák.), uvedené pochybenie za stavu, keď bol v konaní pred súdom zastúpený obhajkyňou na jeho právo na obhajobu nemalo žiaden vplyv. Takéto konanie súdu svedčí len o jeho nesústreďenom konaní, nie však o zásadnom porušení práva obvineného na obhajobu. Najvyšší súd opätovne pripomína, že obžaloba bola na obvineného podaná pre zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a preto v ostatných písomnostiach na ktoré obvinený poukázal (upovedomenie o verejných zasadnutiach, poriadková pokuta a záhlavie napadnutého rozsudku) bolo správne uvedené toto zákonné ustanovenie.

Záverom k námietkam obvineného, ktorými odôvodňoval dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd navyše uvádza, že do práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže napĺňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Ako už najvyšší súd v predchádzajúcej časti svojho rozhodnutia konštatoval, podstatou argumentácie obvineného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je jeho nesúhlas s právnym posúdením konania, ktorého sa mal dopustiť pre nepreukázanie subjektívnej stránky či už pri trestnom čine sprenevery alebo podvodu, ale aj námietky voči neprávnomu hodnoteniu vykonaných dôkazov konajúcimi súdmi, zisteniu skutkového stavu veci a polemika o ňom a hodnotenie vykonaných dôkazov z jeho uhla pohľadu.

Najvyšší súd na strane 28-29, vychádzajúc z judikatúry (napr. R 3/2011, R 47/2008, R 57/2007,

uznesenie Ústavného súdu SR zo 14. septembra 2016, sp. zn. I. ÚS 567/2016-12), vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku konštatoval, že obvinený môže v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, ale aj proti rozsahu vykonaného dokazovania a hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. Viazaný uvedenými skutkovými závermi, dovolací súd preskúmal obvineným vznesenú námietku nesprávnej právnej kvalifikácie skutku ako prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Uvedeného prečinu sa dopustí ten, kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku väčšiu škodu. Zo znenia skutkovej vety tak, ako bola ustálená v dovolaní napadnutom rozhodnutí bez najmenších pochybností vyplýva, že obsahuje všetky zákonné znaky skôr uvedeného prečinu zo spáchania ktorého bol obvinený právoplatne uznaný za vinného, t. j. že na škodu cudzieho majetku iného obohatil tým, že uviedol niekoho do omylu a spôsobil tak na cudzom majetku väčšiu škodu.

Vyššie citované skutkové závery (ktorými je dovolací súd viazaný) preto bez akýchkoľvek pochybností odôvodňujú právnu kvalifikáciu konania obvineného Ing. E. E.Š. podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Vychádzajúc z uvedeného, vymedzenie skutku tak, ako bol ustálený odvolacím súdom (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť), neumožňuje ani dovolaciemu súdu dospieť ohľadom jeho právnej kvalifikácie k inému záveru.

K dovolaním napadnutému konaniu prvostupňového súdu, ktoré predchádzalo vydaniu predmetného rozsudku odvolacieho súdu, ktorého pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku najvyšší súd uvádza, že ustanovenie § 374 ods. 3 Tr. por. nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania. Toto ustanovenie len v nadväznosti na § 369 Tr. por. a § 372 ods. 1 Tr. por. vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietať aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak ale dovolať namieta neodstránenú chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 ods. 1 Tr. por. a takto musí byť aj v dovolaní označená (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) (R 47/2014-1) Najvyšší súd však v konaní prvostupňového súdu nezistil žiadne pochybenia, ktoré neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku a ktoré by zodpovedali niektorému z obvineným uplatnených dovolacích dôvodov.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.